

Dearvvaheapmi

- tervehdyksiä
- yksikön persoonapronominit
- saamen kielen kirjaimia ja äänteitä

TERVEHDYKSIÄ

- BUORRE IDIT • IPMEL ATTI ➔ HUOMENTA
- BUORRE BEAIVI • IPMEL ATTI ➔ PÄIVÄÄ
- BUORRE IDJA • BUORRE IDJA ➔ HYVÄÄ YÖTÄ
- BUORRE EAHKET • IPMEL ATTI ➔ ILTAA
- DEARVVA! • DEARVVA, DEARVVA!
➔ TERVE! TERVE, TERVE!

KÄDESTÄ TERVEHDITÄÄN,
KUN EI OLLA NÄHTY VÄHÄÄN AIKAAN.

- BURES • BURES BURES ➔ TERVE

Oade njálgát!

dearvvaheapmi	tervehtiminen
hálida	haluaa (yks. 3. pers.)
oahpásmuvvat	tutustua
Biret-Ingái	Birit-Ingaa
son	hän
manná	menee
Biret-Inggá	Birit-Ingan, Birit-Ingaa
lusa	luokse
dearvvaha	tervehtii
vástida	vastaa
su	häntä, hänen, hänet
vel	vielä
gieđas	kädestä
dadjá	sanoo

rwtholias

M

áhtte hálida oahpasmuvvat Biret-Ingái.

Son manná Biret-Inggá lusa ja dearvvaha: – Buorre beaivi.

Biret-Ingá vástida: – Ipme! attu.

Máhtte dearvvaha su vel giedas ja dadjá: – Bures.

Biret-Ingá vástida: – Bures bures.

Oahpásmuvvan

- tutustuminen
- esittäytyminen

SOMÁ O Aidnit du!

► HAUSKA NÄHDÄ SINUA!

Mii du namma lea?

► MIKÄ ON NIMESI?

Mu namma lea...

► NIMENI ON...

oahpásmuvvan

tutustuminen

lean

olen

diedusge

tietenkin

fas

taas

hálida

haluaa (yks. 3. pers.)

suohtas

hauska

muitalit

kertoa

deaivvadit

tavata

iežas birra

itsestään

giitu

kiitos

jearrat

kysyä

seammá

samoin

Biret-Inggás

Birit-Ingalta

somá

hauska

ságaid

kuulumisia

mii

mikä

gii

kuka

du

sinun, sinua, sinut

don

sinä

namma

nimi

leat

olet

mu

minun, minua, minut

mun

minä

lea

on

Dieđusge Máhtte hálda mitalit iežas birra
ja jearrat Biret-Inggás ságaid:

- Gii don leat?
- Mun lean Biret-Ingá.
- Mun lean fas Máhtte.
- Suohtas deaivvadit!
- Giitu seammá!

Earráneapmi

- hyvästeleminen
- kaksikon persoonapronomininit
- muutamia liitepartikkeleita

Oaidnaleapmái! ▶ Jálleennákemiisiin!

Oaidnaleapmái! ▶ Nákemiin!

Mana/Manni/Mannet dearvan.

▶ Mene/Menkää (kaksikko) /Menkää (monikko) terveena.

Báze/Báhcci/Báhccet dearvan.

▶ Jáa/Jääkää2/Jääkää terveenä.

Huom! Kakkonen sanan perässä tarkoittaa aina kaksikon persoonamuotoja.

earráneapmi	eroaminen
muhto	mutta
farga	pian
dahkat dearvvuođaid	sanoa hyvästit
hálidagoston	haluaakohan
Máhtiin	Matin kanssa
dan	sitä, sen
ferite	täytyy
jearrat	kysyä
velgo	vieläkö
moai	me kaksi
oaidnaletne	nähdään, näemme toisensa
muhtumin	joskus
de	tässä: kyllä
sáhtte	voimme 2
na buorre	no hyvä
oaidnaleapmái	näkemiin
vuos dál	ensin nyt

M

uhto farga ferte dahkat fas dearvvuodaid.
Háldagoson Biret-Ingá vel deaivvadit Máhtiin?

Dan ferte jearrat:

- Velgo moai oaidnaletne muhtumin?
- De sáhtte deaivvadit.
- Na buorre! Oaidnaleapmái vuos dál.
- Oaidnaleapmái!

Sávaldagat

- toivotuksia
- saamen kielen kirjaimia ja äännteitä

DEARVVUOÐAT BUOHKAIDE!
CEALKKE DEARVVUOÐAID!
BUORI MÁTKKI!

- ▶ TERVEISIÄ KAIKILLE!
- ▶ SANO TERVEISIÄ!
- ▶ HYVÄÄ MATKAA!

BUORI OÐÐA JAGI! ▶ HYVÄÄ UUTTA VUOTTA!
BURIID JUOVLLAID! ▶ HYVÄÄ JOULUA!

OLLU LIHKU! ▶ PALJON ONNEA!
OLLU LIHKU ŠADDANBEAISÁNGÁRII!

▶ PALJON ONNEA SYNTYMÄPÄIVÄSANKARILLE!

sávaldagat

Biret-Inggás

šaddanbeaivi

šaddanbeaivvi

sávvá

sutnje

buori

lihku lehkos

dutnje

ollu giitu

ollugo

deavddát

eai

dan

toivotuksia, toivomuksia

Birit-Ingalla

syntymäpäivä

syntymäpäivää, -päivän

toivottaa (yks. 3. pers.)

hänelle

hyvää

onneksi olkoon

sinulle

paljon kiitoksia

paljonko

täytät

eivät (mon. 3. pers. kieltosana)

sen, sitä

láve

lávet

oastán

rásiid

riegádanbeaivvi

gudnin

leage buorre

geige

Biret-Ingái

ná

giittos eatnat

čáppa

rásit

ole tapana

olla tapana

ostanut

kukkia

syntymäpäivän

kunniaksi

ole hyvä

ojentaa (yks. 3. pers.)

Birit-Ingalle

näin

kiitoksia paljon

kaunis

kukat

Biret-Inggás lea farga šaddanbeaivi.
Máhtte sávvá sutnje buori šaddanbeaivvi:

- Lihku lehkos dutnje!
 - Ollu giitu!
 - Ollugo don deavddát?
 - Eai dan láve jerrat!
 - Lean oastán dutnje rásiid riegádanbeaivvi gudnin. Leage buorre!
- Máhtte geige Biret-Ingái rásiid.
- Oi, giittos eatnat! Ná čappa rásit! Giitu, giitu!

Buorit dábit

- sanontoja ja kohteliaisuuksia
- käskyjä ja kieltoja

GIITTOS EATNAT. ➔ PALJON KIITOKSIA.
LEAGE BUORRE. ➔ OLE HYVÄ.
LEAHKKI / LEAHKKET BUORIT. ➔ OLKAA HYVÄ(T).
BOHTOS BUORRIN. ➔ OLE HYVÄ (RUOASTA KIITETTÄESSÄ).
GAL DAS. ➔ OLE HYVÄ (RUOASTA KIITETTÄESSÄ).
JUO / II. ➔ KYLLÄ / EI.
BUORRE! ➔ HYVÄ!
DIEDUSGE. ➔ TIETYSTI, TIETENKIN.

buorit dábit
smiehtttá
ángirit
maid
jearrat
Biret-Inggás
nu
sakka
nieiddain
na
mii
mii eará
iiba
gullo
mihkkige
mo
dus
muđui
manná
áibbas bures
naba

hyvät tavat
mieltii
ankarasti
mitä
kysyä
Birit-Ingalta
niin
kovasti
tytön kanssa
no
mikä
mitä muuta
eipä
kuulu
mikään
miten
sinulla
muuten
menee
aivan hyvin
entä(pä)

áiggot
dahkat
otne
eahkedis
in leat
smiehttan
sáhttego
moai
deaivvadit
dasto
sáhtte
gos
vulge
vaikko
gáffestallat
gáffestohpui
gal
heive
gávccci
áigge

aiot
tehdä
tänään
illalla
en ole
miettinyt
voimmeko 2
me kaksi
tavata
sitten
voimme 2
missä
lähdemme
vaikka
kahville
kahvilaan
kyllä
sopii
kahdeksan
aikaan

M

áhtte smiehttá ángirit, maid jearrat Biret-Inggás.
Son hálida nu sakka oahpásmuvvat nieiddain.

- Na, mii eará gullo?
- Giitu, iiba gullo mihkkige.
- Mo dus muđui manná?
- Áibbas bures. Naba dus?
- Bures dat manná.
- Maid don áiggot dahkat otne eahkedis?
- Na in leat smiehttan.
- Sáhttego moai deaivvadit dasto otne?
- De sáhtte. Gos moai deaivvadetne?
- Na vulge vaikko gáfestallat gáffestohpui.
- Dat gal heive.
- Oaidnalletne dasto gávccii áigge. Oaidnaleapmái.
- Oaidnaleapmái.

*áhk'kut, -b-
á'el' just*